

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător: Robu Oxana

Judecători: Igor Mânăscurtă și Svetlana Balmuș

Cu participarea:

Procurorului: Sergiu Brigai

Avocatului condamnatului: Mihail Chihai

a examinat în ședință publică în ordine de recurs, recursul declarat de avocatul Andrei Briceac în numele și interesele părții vătămate XXXXXXXXX împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 13 iunie 2018.

Procedura de citare a fost legal executată.

Verificând legalitatea hotărârii atacate, în baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău asupra recursului –

C O N S T A T Ă:

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 13 iunie 2018 s-a refuzat recunoașterea cet. XXXXXXXXX în calitate de parte civilă în cauza penală și implicit intentarea și examinarea concomitent cu prezenta cauză penală a unei acțiuni civile, referitoare la încasarea de la XXXXXXXXX în beneficiul XXXXXXXXX a sumei de 25 mii euro cu titlu de prejudiciu material și 100 mii lei cu titlu de prejudiciu moral.

Cererea formulată de avocatul Andrei Briceac în numele și interesul XXXXXXXXX privind intentarea și examinarea unei acțiuni civile, referitoare la încasarea de la XXXXXXXXX în beneficiul XXXXXXXXX a sumei de 25 mii euro cu titlu de prejudiciu material 100 mii lei cu titlu de prejudiciu moral, în cadrul cauzei penale în care XXXXXXXXX este învinuit de comiterea infracțiunii stabilite de art. art. 27, 42 alin. (5) 326 alin. (3) lit. a) CP, s-a restituit în adresa deponentului explicându-se cet. XXXXXXXXX că refuzul instanței de a recunoaște în calitate de parte civilă nu o lipsește de dreptul de a intenta acțiunea civilă în ordinea procedurii civile.

Pentru a se pronunța prin încheiere, instanța de fond a stabilit în fapt că, la 25 aprilie 2018 în judecătoria Chișinău sediul Buiucani a parvenit cauza penală de învinuire a lui XXXXXXXXX de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 42 alin. (5) 326 alin. (3) lit. a) CP.

Potrivit actului de învinuire, inculpatului XXXXXXXXX i se incriminează că în luna iulie 2017 i-a comunicat lui XXXXXXXXX că un cunoscut de al său XXXXXXXXX, care ar fi fost colonel în cadrul Serviciului de Securitate al Federației Ruse, ar putea să soluționeze problema eliberării din arest și neextrădarea către autoritățile din Spania a soțului unei cunoștințe de a ultimului, XXXXXXXXX, - XXXXXXXXX. Astfel în cadrul unei întâlniri, dintre cei trei, XXXXXXXXX i-a comunicat lui XXXXXXXXX că în schimbul sumei de 25 mii euro va soluționa problema lui XXXXXXXXX în termen de trei săptămâni, prin intermediul unor persoane influente din organele de drept ale Ucrainei. Astfel XXXXXXXXX este acuzat că în acest context, conștientizând că participă în calitate de complice la săvârșirea infracțiunii de trafic de influență de către XXXXXXXXX, s-au deplasat la domiciliul lui XXXXXXXXX și XXXXXXXXX unde XXXXXXXXX a primit suma de 5000 euro în prezența lui XXXXXXXXX, în calitate de primă tranșă din suma pretinsă. Ulterior, la XXXXXXXXX XXXXXXXXX a mai transmis lui XXXXXXXXX suma de 8200 euro în calitate de a doua tranșă. După aceasta la data de 25.07.2017 XXXXXXXXX a mai primit de la XXXXXXXXX o altă tranșă în suma de 11050 euro. în final, în luna septembrie 2017 XXXXXXXXX a mai primit de la XXXXXXXXX o ultimă tranșă în suma de 750 euro.

Astfel, la data de 26 februarie 2018, în cadrul cauzei penale nr. 2017970728, XXXXXXXXX Sava a depus o cerere prin care a solicitat recunoașterea acesteia în calitate de parte civilă în cadrul cauzei 2017970728 și încasarea de la XXXXXXXXX Alexandru suma de 25 000 euro cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiunea de escrocherie (f.d. 31 vol. I). Prin ordonanța din 26 februarie 2018 XXXXXXXXX a fost recunoscută în calitate de parte civilă în cauza nr. 2017970728.

Prin ordonanța din 23 aprilie 2008 (f.d. 1 vol. I) de la cauza penală nr. 2017970428 a fost disjunsă o cauză penală cu nr. 2018978143.

La 13 iunie 2018 cet. XXXXXXXXX, prin intermediul avocatului său Andrei Briceac a formulat o cerere prin care a solicitat admiterea acțiunii civile, încasarea din contul inculpatului XXXXXXXXX în beneficiul XXXXXXXXX a sumei de 25 mii euro cu titlu de prejudiciu material și 100 mii lei cu titlu de prejudiciu moral. În motivarea acțiunii civile, este indicat printre altele că suma de 25 mii euro ar fi fost primită integral de către XXXXXXXXX, iar prin aceasta ultimul i-a cauzat prejudiciul material și moral solicitat.

Prin încheierea judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 13 iunie 2018 s-a refuzat recunoașterea cet. XXXXXXXXX în calitate de parte civilă în cauza penală și implicit intentarea și examinarea concomitent cu prezenta cauză penală a unei acțiuni civile, referitoare la încasarea de la XXXXXXXXX în beneficiul XXXXXXXXX a sumei de 25 mii euro cu titlu de prejudiciu material și 100 mii lei cu titlu de prejudiciu moral.

Împotriva încheierii nominalizate a înaintat recurs avocatul Andrei Briceac în interesele părții vătămate XXXXXXXXX, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii atacate, recunoașterea lui XXXXXXXXX în calitate de parte civilă, în cadrul dosarului penal nr. 1-339/18.

În motivarea cererii, a menționat că XXXXXXXXX are calitate de parte vătămată pe cazul dat și este în drept să înainteze o acțiune civilă în cadrul procesului penal.

La 23 februarie 2018 ofițerul superior de urmărire penală Alexandru Godoroja a emis o Ordonanță prin care a recunoscut-o pe XXXXXXXXX în calitate de parte vătămată. La etapa de judecare a cauze penale privind învinuirea lui XXXXXXXXX în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 42 alin.(5) 326 alin.(3) lit. a) CP, doamna XXXXXXXXX a fost citată, de cel puțin 4 ori, ca să se prezinte la ședințele de judecată în calitate de parte vătămată, dar nu de martor cum vehiculează procurorul.

Referitor la alegațiile procurorului precum că rechizitoriul conține erori deoarece cauza a fost disjunsă, menționează că, potrivit art. 296 CPP al RM: "(1) După prezentarea materialelor de urmărire penală, procurorul, cu excepția cazurilor stipulate la art. 516 alin. (1), întocmește rechizitoriul imediat sau în limitele termenului rezonabil. Este lipsit de logică afirmația procurorului că, în textul ei sunt erori privind calitatea procedurală a participanților la proces. Or, anume procurorul este responsabil de întocmirea corectă a unui act important cum ar fi rechizitoriul. Mai mult ca atât, această presupusă eroare până în prezent nu a fost corectată. Respectiv, XXXXXXXXX are calitatea de parte vătămată pe cazul dat, și este în drept să pretindă încasarea prejudiciului prin înaintarea unei acțiuni civile față de inculpat.

Prin încheierea din 13 iunie 2018 privind restituirea acțiunii civile, instanța de judecată s-a expus asupra fondului acțiunii civile. Or, acest fapt, ca și intenția inculpatului, urma să fie examinat și cercetat în cadrul judecării cauzei în fond, ca într-un final să fie emisă o hotărâre judecătorească privind admiterea sau respingerea acțiunii civile.

La caz, constată că instanța de judecată nu a indicat concret care prevederi din art. 219 și 221 CPP al RM, XXXXXXXXX nu ar fi respectat. Argumentarea instanței s-a redus doar la simpla trimitere La art. 222 alin.(2) CPP al RM, precum că: nu sunt întrunite condițiile stabilite din art. 219 alin.(1) și (2) CPP al RM. Această "argumentare" este contrară jurisprudenței CEDO privind motivarea hotărârilor judecătorești, care încalcă grav dreptul părții vătămate XXXXXXXXX la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Procedura citării legale a fost executată.

În ședința Curții de Apel partea vătămată XXXXXXXXX fiind citată în modul stabilit de lege desupra data, ora și locul examinării pricinii, nu s-a prezentat, astfel Colegiul penal a dispus examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Avocatul părții vătămate Andrei Briceac fiind citat în modul stabilit de lege despre data, ora și locul examinării pricinii, nu s-a prezentat, prin cerere scrisă a solicitat examinarea cererii de recurs în lipsa sa, f.d. 13-15, vol. 2.

Condamnatul XXXXXXXXX, fiind citat în modul stabilit de lege despre data, ora și locul examinării pricinii, nu s-a prezentat, prin cerere scrisă a solicitat examinarea cererii de recurs în lipsa sa, acceptând să fie apărât exclusiv doar de avocat, f.d. 12, vol. 2.

Audiind opiniile participanților la proces, Colegiul penal a dispus examinarea pricinii în ordine de recurs, în absența părții vătămate XXXXXXXXX, avocatului acesteia Andrei Briceac și a condamnatul XXXXXXXXX, în privința cărora a fost executată procedura citării legale. fapt confirmat prin avizele de recepție a corespondenței anexate la f.d. 6,7,8, vol. 2.

Procurorul Sergiu Brigai a solicitat admiterea recursului declarat, din motivele invocate.

Avocatul XXXXXXXXX a solicitat respingerea recursului declarat, ca fiind nefondat, cu menținerea încheierii atacate fără modificări.

Colegiul Penal, examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, consideră necesar de a respinge ca fiind nefondat recursul declarat de avocatul Andrei Briceac în numele și interesele părții vătămate XXXXXXXXX împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13 iunie 2018 prin care s-a respins cererea de recunoaștere a lui XXXXXXXXX în calitate de parte civilă, în cadrul dosarului penal nr. 1-339/18 în care XXXXXXXXX este învinuit de comiterea infracțiunii stabilite de art. art. 27, 42 alin. (5) 326 alin. (3) lit. a) CP, menținând încheierea fără modificări, din următoarele considerente.

Potrivit art. 437 Cod de procedură penală (1) Pot fi atacate cu recurs: **4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.**

Conform art. 448 CPP al RM, **(1) Judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. (2) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.**

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. (1), lit. a) CPP al RM, (1) Judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: **1) respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.**

Colegiul Penal constată că instanța de fond corect a refuzat recunoașterea cet. XXXXXXXXX în calitate de parte civilă în prezenta cauză penală și implicit intentarea și examinarea concomitent cu prezenta cauză penală a unei acțiuni civile, privind încasarea de la XXXXXXXXX în beneficiul XXXXXXXXX a sumei de 25 mii euro cu titlu de prejudiciu material și 100 mii lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și de a restituie cererea formulată de avocatul Andrei Briceac în numele și interesul XXXXXXXXX privind intentarea și examinarea unei acțiuni civile, în adresa deponentului și de a explica cet. XXXXXXXXX că refuzul instanței de a o recunoaște în calitate de parte civilă nu o lipsește de dreptul de a intenta acțiunea civilă în ordinea procedurii civile, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit art. 61 CPP (1) parte civilă este recunoscută persoana fizică sau juridică în privința căreia există suficiente temeiuri de a considera că în urma infracțiunii i-a fost cauzat un prejudiciu material sau moral, care a depus la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată o cerere de chemare în judecată a bănuțului învinuitului, inculpatului sau a persoanelor care poartă răspundere patrimonială pentru faptele acestuia. Acțiunea civilă se judecă de către instanță în cadrul procesului penal dacă volumu. prejudiciului este incontestabil. (2) Recunoașterea ca parte civilă se efectuează prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței de judecată. (3) în cazul în care s-£ constatat că, după recunoașterea părții civile, cererea de chemare în judecată a fost depusă de o persoană necorespunzătoare sau că, din alte motive, lipsesc temeiuri pentru ca persoana să aibă calitate de parte civilă, organul de urmărire penală. prin hotărâre motivată. sistează narticinarea persoanei în calitate de parte civilă.

Potrivit prevederilor art. 219 CPP alin. (1) acțiunea civilă în procesul penal se întentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. (2) Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunuri pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale. (4) La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc. (6) Acțiunea civilă poate fi intentată în numele persoanei fizice sau juridice de către reprezentanții acestora.

Potrivit prevederilor art. 220 CPP alin. (1) acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. (2) Normele procedurii civile și normele procesului de mediere a litigiilor civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări. (3) Hotărîrea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

Conform prevederilor art. 221 CPP (1) acțiunea civilă în procesul penal se întentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești. (2) Acțiunea civilă se întentează față de bănuț, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului. (3) în cererea de intentare a acțiunii civile se arată cauza penală în procedura căreia urmează să fie intentată acțiunea civilă, cine și către cine întentează acțiunea, valoarea acțiunii și cerința de despăgubire. Dacă este necesar, partea civilă își poate concretiza pretențiile. (5) Persoana care nu a intentat acțiunea civilă în cadrul procesului penal are dreptul de a intenta o asemenea acțiune în ordinea procedurii civile. Dacă acțiunea civilă intentată la instanța civilă a fost respinsă, reclamantul nu are dreptul de a intenta aceeași acțiune în cadrul procesului penal. Dacă acțiunea civilă a fost respinsă în cadrul procesului penal, reclamantul nu are dreptul să intenteze aceeași acțiune în ordinea procedurii civile.

Potrivit prevederilor art. 222 CPP (1) persoana fizică sau juridică care a intentat acțiunea civilă, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței de judecată, este recunoscută în calitate de parte civilă și ei i se înmînează informație în scris despre drepturile și obligațiile ei prevăzute în art.62. (2) în cazul în care lipsesc temeiurile prevăzute în art.219 și 221 pentru intentarea acțiunii civile, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, prin hotărîre motivată, refuză să recunoască în calitate de parte civilă persoana fizică sau juridică care a intentat acțiunea civilă, explicînd persoanei respective dreptul de a ataca cu recurs această hotărîre. (3) Refuzul organului de urmărire penală sau al instanței de a recunoaște persoana în calitate de parte civilă nu o lipsește pe aceasta de dreptul de a intenta acțiunea civilă în ordinea procedurii civile.

Potrivit art. 170 alin. (1) lit. g) CP judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă la aceeași instanță sau la o alta, se află în judecată un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și avînd aceleași temeiuri.

Colegiul penal reiterează că inculpatul XXXXXXXXX este pus sub acuzare de comiterea infracțiunii stabilite de art. 27, 42 alin. (5) 326 alin. (3) lit. a) CP în legătură cu pretinderea de către ultimul de la XXXXXXXXX a sumei de 25 mii euro în scopul soluționării problemei legate de eliberarea din arest a soțului acesteia - cet. XXXXXXXXX, prin intermediul influențării de către Dodon Anatol a unor persoane publice din RM și Ucraina. În același timp, potrivit rechizitoriului, XXXXXXXXX ar fi avut o altă intenție decît cea a lui XXXXXXXXX și anume de deposedare prin înșelăciune a cet. XXXXXXXXX de banii respectivi. Instanța de judecată reiterează că potrivit acuzației specificate în rechizitoriu, XXXXXXXXX este cel care a primit sumele de 5000 euro, 8200 euro, 11050 euro și respectiv de 750 euro, în calitate de tranșe a sumei totale de 25 mii de euro, în prezența lui XXXXXXXXX.

În acțiunea civilă formulată de XXXXXXXXX se invocă cauzarea prejudiciului material de 25 mii euro și 100 mii lei prin acțiunile ilegale ale lui XXXXXXXXX, în situația în care din conținutul rechizitoriului reiese că inculpatul XXXXXXXXX este pus sub acuzare de comiterea infracțiunii stabilite de art. 27, 42 alin. (5) 326 alin. (3) lit. a) CP în legătură cu problemei legate de eliberarea din arest a soțului acesteia - cet. XXXXXXXXX, prin intermediul influențării de către Dodon Anatol a unor persoane publice din RM și Ucraina, însă XXXXXXXXX ar fi avut o altă intenție decît cea a lui XXXXXXXXX și anume de deposedare prin înșelăciune a cet. XXXXXXXXX de banii respectivi, luînd în calcul faptul că același rechizitoriu indică asupra faptului că, XXXXXXXXX este cel care a primit sumele de 5000 euro, 8200 euro, 11050 euro și respectiv de 750 euro, în calitate de tranșe a sumei totale de 25 mii de euro, în prezența lui XXXXXXXXX, luînd în calcul faptul că în speță, cauza nr. 2018978143 (1-339/18) a fost disjunsă de la cauza nr. 2017970728 în care XXXXXXXXX a depus o cerere prin care a solicitat recuoasterea acesteia în calitate de parte civilă în cadrul cauzei 2017970728 și încasarea de la XXXXXXXXX Alexandru a sumei de 25 mii euro cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiunea de escrocherie (f.d. 31 voi. I), iar prin ordonanța din 26 februarie 2018 aceasta a fost recunoscută în calitatea respectivă în cauza nr. 2017970728, instanța de judecată apreciază că la caz nu simt întrunite condițiile stabilite de art. 219 alin. (1) și (2) CPP, iar intentarea acestei acțiuni civile în prezenta cauză penală va duce la tergiversarea examinării acesteia în latura penală și prezintă riscul de emiteră a unor soluții judiciare contradictorii pe marginea unor și acelorași chestiuni.

În acest context, colegiul penal atestă că instanța de judecată corect a conchis că soluționarea pretențiilor de ordin civil formulate de XXXXXXXXX împotriva lui XXXXXXXXX urmează a fi efectuată separat către instanța civilă. De asemenea, instanța de judecată corect a ajuns la concluzia de a refuza recuoasterea cet. XXXXXXXXX în calitate de parte civilă în prezenta cauză penală și implicit în intentarea și examinarea concomitent cu prezenta cauză penală, a unei acțiuni civile, referitoare la încasarea de la XXXXXXXXX în beneficiul XXXXXXXXX a sumei de 25 mii euro cu titlu de prejudiciu material și 100 mii lei cu titlu de prejudiciu moral.

În această ordine de idei, instanța de recurs reiterează că refuzul instanței de a o recunoaște în calitate de parte civilă pe cet. XXXXXXXXX că nu o lipsește de dreptul de a intenta acțiunea civilă în ordinea procedurii civile.

Verificînd legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, conducîndu-se de prevederile în baza art. 342, 447- 449 alin. (1) p. 1) lit. a) Cod de procedură penală,

D E C I D E:

Respinge ca fiind nefondat recursul declarat de avocatul Andrei Briceac în numele și interesele părții vătămate XXXXXXXX împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 13 iunie 2018 și menține fără modificări încheierea contestată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător:

Oxana Robu

Judecător :

Igor Mânăscuță

Judecător :

Svetlana Balmuș